

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 0207/5464

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

10 มิถุนายน 2548

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนากา
การเกษตรอย่างยั่งยืน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/5457 ลงวันที่ 28 เมษายน 2548

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สรุปผลการประชุมหารือ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากาการเกษตรอย่างยั่งยืน

2. หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1304/3219 ลงวันที่ 7 เมษายน 2548

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่ารองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเจ้าของเรื่องพิจารณาข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำความเห็นผลการพิจารณาและผลการดำเนินการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากาการเกษตรอย่างยั่งยืน ตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อหารือ และจัดทำความเห็นผลการพิจารณาและผลการดำเนินการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากาการเกษตรอย่างยั่งยืน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 19 พฤษภาคม 2548 โดยมีผู้แทนจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนากาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งที่ประชุมมีข้อคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

1. ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับความเห็นและข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากาการเกษตรอย่างยั่งยืน (รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

2. ข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ ตามยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการผลิตทางการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน ยุทธศาสตร์การสร้างเสถียรภาพความเข้มแข็งให้แก่ประเทศเพื่อนำพาเกษตรกรไปสู่เป้าหมายอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเจริญเติบโตให้กับการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน และยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการพึ่งพาตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับการเกษตรอย่างยั่งยืน นั้น สอดคล้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ คือ

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อยู่ระหว่างดำเนินโครงการริเริ่มความเชื่อมโยงด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment Linkage Initiative : HELI) ซึ่งเป็นโครงการที่ได้ประสานความร่วมมือจากองค์การอนามัยโลก (WHO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP)

ซึ่งมีประเด็นในการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย คือ การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบาย (Environment and Health Impact Assessment of Agricultural Pesticides Application for Policy Decision Support)

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ดำเนินการศึกษาการประเมินการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตเกษตรกรของการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน และเสนอแนวทางดำเนินการที่สำคัญเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาในระยะต่อไป ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การมีกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านการผลิต ได้แก่ การสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ด้านเกษตรยั่งยืน และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการพัฒนาเกษตรยั่งยืนอย่างเพียงพอ (3) ด้านการตลาด ได้แก่ ขยายตลาดสินค้าเกษตรยั่งยืนทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งการสร้างมาตรฐานสินค้าอาหาร

- กรมทรัพยากรน้ำ ได้จัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำแบบบูรณาการ ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักการจัดการน้ำในลุ่มน้ำที่ต้องผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำให้อุดมสมบูรณ์ ป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน ปรับปรุงลำน้ำที่ตื้นเขินกีดขวางทางไหลของน้ำอย่างรุนแรง การฟื้นฟูหนองบึงธรรมชาติและพื้นที่ชุ่มน้ำ และการรักษาคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำและสร้างความตระหนักในคุณค่าน้ำ

- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเป้าหมายหลักประการหนึ่งของยุทธศาสตร์ที่สภาที่ปรึกษาฯ นำเสนอ คือ การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นทรัพยากรพื้นฐานของการพัฒนาภาคการเกษตรให้อุดมสมบูรณ์ สผ. เห็นว่าการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ ควรต้องมีการพัฒนาในประเด็นต่างๆ ดังนี้ (1) กลไกภาครัฐ เอกชน และประชาชนจะต้องมีแนวคิดที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องซึ่งกันและกัน (2) ต้องก่อให้เกิดจิตสำนึกและการตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน และความสมดุลของระบบนิเวศ ตลอดจนเกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือ (3) ควรกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

- กรมป่าไม้ มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ คือ (1) ปรับบทบาทการวิจัยจากการปลูกป่าเชิงเดี่ยว เป็นการปลูกป่าเชิงพหุคูณที่มีความหลากหลายพร้อมทั้งวนเกษตรให้มากขึ้น เพื่อเป็นการดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ (2) ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อนำไปปลูกในสถานที่ต่างๆ (3) พัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนในสวนวนเกษตร โดยจัดกิจกรรมการฝึกอบรมราษฎรในหลักสูตรวนเกษตร และการส่งเสริมวนเกษตรในพื้นที่ป่าชุมชน เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมเกิดความยั่งยืนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำเสนอความเห็นมายังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 สรุปความว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเสนอมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้แก่ ยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตภาพ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การทำให้เกษตรกรอยู่ดีกินดี การนำสินค้าเกษตรและอาหารสู่ตลาดโลก และยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการ และครอบคลุมในการพัฒนาการเกษตรทุกด้าน รวมทั้ง การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ดังกล่าวมาแล้ว

ในการนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเรียนเพิ่มเติมว่า จากแนวนโยบายการปรับโครงสร้างภาคการเกษตรของรัฐบาลที่จะสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเกษตร โดยส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีชีวภาพควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และกระบวนการบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนการเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวทฤษฎีใหม่และเกษตรอินทรีย์ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบกับยุทธศาสตร์ 5 ด้านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ล้วนแล้วแต่มีความครอบคลุมในการพัฒนาการเกษตรในทุกๆ ด้าน และช่วยสนับสนุนและผลักดันให้การดำเนินการบริหารประเทศของรัฐบาลสู่เป้าหมายผลสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ของการบริหารราชการแผ่นดินในอีก 4 ปีข้างหน้า อันได้แก่ นโยบายขจัดความยากจน นโยบายการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ นโยบายการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ นโยบายบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากแก่ประเทศและประชาชนที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งมิติในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มิติด้านสุขภาพ และความปลอดภัยด้านอาหาร รวมทั้ง การพัฒนาระดับวิสาหกิจชุมชนโดยใช้นวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ความสำเร็จตามนโยบายดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ด้วยการดำเนินนโยบายของรัฐบาลตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งรัฐบาลรวมทั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้น้อมนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

3. หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว และเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรให้ผลักดันเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ได้ถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงสุภารัตน์ เกตุราพันธ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทร. 0-2281-6142

โทรสาร 0-2281-3958

สรุปผลการประชุมหารือ
พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการเกษตรอย่างยั่งยืน
วันพฤหัสบดีที่ 19 พฤษภาคม 2548 เวลา 09.30 น.
ณ ห้องพระพิรุณ 2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นายภิสันต์ ลือทองจักร	ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สป.เกษตร.
2. นางจรี พึ่งอาศัย	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8ว
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
3. นายโชติชัย รุ่งโรจน์ชัยพร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8ว
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
4. นายสมศักดิ์ ทรวงชมพันธ์	นักวิชาการป่าไม้ 8ว
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
5. นางสาวดุษฎี รัชชีพลาสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8ว
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สป.เกษตร
6. นายพงศ์กูร วิรัตนานันท์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
7. นางสาวเกศินี ปิติเสรี	นักวิชาการสาธารณสุข 7
กรมอนามัย
8. นายชัยยง คงคาอุดม	นักธรณีวิทยา 7ว
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
9. นายปณิธาน จันทมา	นักวิชาการป่าไม้ 7ว
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
10. นางอรรพรรณ สุขพุ่ม	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7ว
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
11. นางสาวธัญชนิต ตันต์ศรีสุโรจน์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7ว
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12. นางพรพิมล พิมพ์พันธุ์	เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 7ว
กรมป่าไม้

13. นายฉัตรชัย แก้ววัฒนะ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สป.เกษตร.
14. นายอิทธิราช ศรีเสาวลักษณ์	นายช่างโยธา 7
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สป.เกษตร.
15. นายนิติพันธุ์ ตรงการดี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
กรมทรัพยากรน้ำ
16. นางสาววรรณนา บุรีรักษ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สป.เกษตร.
17. นายศรีศักดิ์ พุ่มพวง	เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 4
กรมป่าไม้
18. นางสาวศุภลียา นิยมสุวรรณ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สป.เกษตร.
19. นายเปล่งศักดิ์ ภูษจร	นักวิชาการสาธารณสุข 3
กรมอนามัย

เริ่มการประชุมเวลา 09.30 น.

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ แจ้งว่ารองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าของเรื่องรับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นในส่วนของการเกษตรและสหกรณ์ในเรื่องดังกล่าวเสนอต่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้เป็นผู้จัดทำไป เนื่องจากได้ล่วงเลยเวลาที่กำหนดไว้ ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้แจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ อีกครั้ง โดยให้พิจารณาร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วแจ้งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป จึงได้เรียนเชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมในวันนี้

มติที่ประชุม : ที่ประชุมทราบ

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 การพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรอย่างยั่งยืน

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา จึงขอให้ที่ประชุมให้ข้อคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ

ที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ ได้พิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 หัวข้อที่ (4) เร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญได้ดังนี้

กรมทรัพยากรน้ำ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรอย่างยั่งยืน ของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว และมีความยินดีที่จะให้การสนับสนุนในด้านข้อมูลและแหล่งน้ำต้นทุนที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อให้ยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรอย่างยั่งยืนสัมฤทธิ์ผล นอกจากนี้ กรมทรัพยากรน้ำ ได้จัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำแบบบูรณาการ ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักการจัดการน้ำในลุ่มน้ำที่ต้องผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำให้อุดมสมบูรณ์ ป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน ปรับปรุงลำน้ำที่ตื้นเขินกีดขวางทางไหลของน้ำอย่างรุนแรง การฟื้นฟูหนองบึงธรรมชาติและพื้นที่ชุ่มน้ำ และการรักษาคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ และสร้างความตระหนักในคุณค่าน้ำ โดยการดำเนินการดังกล่าวได้นำแนวทางในการนำการบริหารจัดการน้ำแบบผสมผสาน (Integrated Water Resource Management : IWRM) มาใช้เพื่อจัดทำเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการประสาน การพัฒนา และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกับทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผลตอบแทนสูงสุด ด้านเศรษฐกิจและสังคม

2. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้พิจารณาข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ แล้ว เห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพราะการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยลดผลกระทบด้านมลภาวะต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือบนพื้นที่สูง และควรมีการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

3. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้พิจารณาข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และได้แจ้งผลการพิจารณาให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ ว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ เช่น การดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น แต่การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว

ขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินงาน ทั้งนี้ รายละเอียดความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำเสนอเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบแล้ว

4. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการเกษตรยั่งยืนในระยะต่อไป ที่ สศช. ได้ศึกษาไว้ในหลายประเด็น โดยแนวทางดำเนินการที่สำคัญและจำเป็นต้องเร่งแก้ไขเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาในระยะต่อไป ประกอบด้วย

(1) ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การมีกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดระบบการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคเอกชน เพื่อให้สามารถบูรณาการองค์ความรู้และการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่าย (Cluster) ตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิต (Supply Chain) ในการสนับสนุนการเกษตรแบบยั่งยืนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และการวางระบบฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

(2) ด้านการผลิต ได้แก่

- การสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ด้านเกษตรยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรยั่งยืนในรูปแบบต่างๆ การรวบรวมองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดเวทีให้มีการเผยแพร่การเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่จำเป็น ทั้งในด้านเทคโนโลยีการผลิต การทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และการใช้สารทดแทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

- การสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการพัฒนาเกษตรยั่งยืนอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนไปสู่การทำเกษตรแบบยั่งยืนได้ รัฐจำเป็นต้องสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนซึ่งได้แก่ เงินทุน ปุ๋ยชีวภาพ สารสกัดธรรมชาติ รวมทั้งการฝึกอบรมให้เกษตรกรสามารถผลิตปัจจัยการผลิตไว้ใช้เอง เพื่อให้เกิดการลดต้นทุน หรือให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตที่ราคายุติธรรม รวมทั้งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งน้ำให้เพียงพอตามความต้องการ

(3) ด้านการตลาด

- ขยายตลาดสินค้าเกษตรยั่งยืนทั้งภายในและต่างประเทศ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริโภคภายในประเทศถึงผลดีของการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพจากระบบการเกษตรแบบยั่งยืน และการสร้าง Brand name สินค้าเกษตรปลอดสารพิษจากประเทศไทย เป็นต้น

- สร้างมาตรฐานสินค้าอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มาจากการเกษตรยั่งยืนให้เป็นที่ยอมรับ และเกิดมาตรฐานที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5. ผู้แทนกรมอนามัย กรมอนามัยได้พิจารณาข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ แล้วเห็นด้วยกับทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขอยู่ระหว่างดำเนินโครงการริเริ่มความเชื่อมโยงด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment Linkage Initiative : HELT) ซึ่งเป็นโครงการที่ได้ประสานความร่วมมือจากองค์การอนามัยโลก (WHO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) โดยมีประเทศไทยเป็น 1 ใน 3 ของพื้นที่ศึกษานำร่องของโครงการ ซึ่งมีประเด็นในการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย คือ การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบาย (Environment and Health Impact Assessment of Agricultural Pesticides Application for Policy Decision Support) โดยเน้นไปในพื้นที่ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดกำแพงเพชรและสุพรรณบุรี จากการที่กระทรวงสาธารณสุขได้เข้าไปศึกษาในพื้นที่ รวมทั้ง ได้สอบถามเกษตรกรถึงความต้องการในการปรับเปลี่ยนมาใช้เกษตรอินทรีย์ เกษตรกรมีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยน แต่ยังขาดความชัดเจนในการสนับสนุนและความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ รวมถึงรายได้ที่เกษตรกรจะได้รับในช่วงการปรับเปลี่ยน ซึ่งจากที่กล่าวมากระทรวงสาธารณสุข มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่สภาที่ปรึกษาฯ ได้นำเสนอ

6. ผู้แทนกรมป่าไม้ กรมป่าไม้ได้พิจารณายุทธศาสตร์ของสภาที่ปรึกษาฯ แล้ว ขอเสนอความเห็นดังนี้ คือ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 หัวข้อที่ (4)

(1) ปรับบทบาทการวิจัยจากการปลูกป่าเชิงเดี่ยว เป็นการปลูกป่าเชิงพหุคูณที่มีความหลากหลายพร้อมทั้งวนเกษตรให้มากขึ้น เพื่อเป็นการดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ โดยควรมีการหารือกับราษฎรในท้องที่ให้มากขึ้นถึงความต้องการของชนิดพันธุ์ไม้และรูปแบบวนเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับประโยชน์ทางวิชาการและความต้องการของราษฎร ตลอดจนเป็นการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

(2) พื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปปลูกในสถานที่ต่างๆ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 หัวข้อที่ (2)

(1) พัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนในงานวนเกษตร โดยจัดกิจกรรมการฝึกอบรมราษฎรในหลักสูตรวนเกษตร และการส่งเสริมวนเกษตรในพื้นที่ป่าชุมชน เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมเกิดความยั่งยืนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

7. ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว เนื่องจากการลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี จะทำให้การปนเปื้อนของน้ำบาดาลที่เกิดจากการเกษตรลดน้อยลง

และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สามารถสนับสนุนด้านข้อมูลแหล่งน้ำ รวมถึงน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร หากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้รับงบประมาณการเจาะบ่อดังกล่าว

8. ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สผ. เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเป้าหมายหลักประการหนึ่งคือ การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นทรัพยากรพื้นฐานของการพัฒนาภาคการเกษตรให้อุดมสมบูรณ์ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นชอบในหลักการ แต่การที่จะให้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวบรรลุเป้าหมายหลักได้นั้น การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ ควรต้องมีการพัฒนาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1) กลไกภาครัฐ เอกชน และประชาชน ซึ่งเป็นตัวผลักดันและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จะต้องมีแนวคิดที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องซึ่งกันและกัน

(2) ยุทธศาสตร์นี้ จะก่อให้เกิดผลดีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีผลต่อเกษตรกรหลายด้าน คือ ทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาด ไม่ทันกับความต้องการของตลาด หรือขนาดของผลผลิตอาจไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้เกษตรกรมีรายได้ลดลง ซึ่งอาจส่งผลให้เกษตรกรหันกลับไปทำการเกษตรแบบเดิมดังนั้น จะต้องกำหนดกลยุทธ์ที่จะทำให้เกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรที่เป็นคนรุ่นเก่า / บนที่สูง ซึ่งเป็นตัวการสำคัญในการทำลายความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้และดิน เกิดจิตสำนึกและความตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน และความสมดุลของระบบนิเวศ ตลอดจนเกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือ

(3) ควรกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผล เมื่อดำเนินการไปช่วงระยะหนึ่ง ซึ่งหากพื้นที่ใดสามารถดำเนินการได้เป็นผลสำเร็จ ก็จะสามารถนำไปใช้เป็นกรณีตัวอย่างให้เกษตรกรศึกษาดูงานและนำไปปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การติดตามและประเมินผลต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

มติที่ประชุม : เห็นชอบในหลักการต่อข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน และให้ฝ่ายเลขานุการฯ สรุปผลการประชุมแจ้งเวียนให้ผู้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาภายในวันพุธที่ 25 พฤษภาคม 2548 และขอให้ส่งผลการพิจารณาและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมกลับมายังฝ่ายเลขานุการฯ ภายในวันศุกร์ที่ 27 พฤษภาคม 2548 เพื่อฝ่ายเลขานุการฯ จะได้ดำเนินการแจ้งผลการพิจารณาให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

ปิดการประชุมเวลา 11.00 น.

นางสาวศุทธิยา นิมสุวรรณ

ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวดุษฎี รัชต์พลสวัสดิ์

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

๗ เมษายน 2548

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ยุทธศาสตร์การ
พัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0504/19496

ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึงมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าของเรื่องรับไป
พิจารณาร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำ
ความเห็นผลการพิจารณาและผลการดำเนินการต่อความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน) เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

1. ตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเห็นว่ายุทธศาสตร์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตร
เชิงเดี่ยว หรือเกษตรเชิงพาณิชย์ จึงได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน
ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการผลิตทางการเกษตรใน
รูปแบบเกษตรกรอย่างยั่งยืน การสร้างเสถียรภาพความเข้มแข็งให้แก่ประเทศ เพื่อนำพา
เกษตรกรไปสู่เป้าหมายยั่งยืน การสร้างความเจริญเติบโตให้กับการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
และยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการพึ่งตนเอง เพื่อสร้างความเข้มแข็ง
ให้กับการเกษตรอย่างยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเรียนว่า กระทรวงได้เสนอยุทธศาสตร์กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2548-2551 ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การ
เพิ่มผลผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่ม การทำให้เกษตรกรกินดีอยู่ดี การนำสินค้าเกษตรและอาหารสู่
ตลาดโลก และยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการ ซึ่งมีความครอบคลุมใน
การพัฒนาการเกษตรทุกด้านรวมทั้งการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน สำหรับการพัฒนาการเกษตร

อย่างยั่งยืนที่มีอยู่ในยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรเพื่อการผลิต การส่งเสริมการวิจัยพัฒนา และสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน การส่งเสริมเกษตรกรกรใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อเพิ่มผลผลิต การถ่ายทอดองค์ความรู้ การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน การสนับสนุนกระบวนการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรเพื่อ การเพิ่มรายได้ลดปัญหาความยากจน การดำเนินการโครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น และได้มีแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืนแล้ว อาทิเช่น การเกษตรทฤษฎีใหม่ การเกษตรอินทรีย์ และการเกษตรผสมผสาน เป็นต้น ประกอบกับ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2548 รัฐบาลได้ประกาศวาระแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็น การพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืน เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตทางการเกษตรจากการผลิตรูปแบบ เกษตรเคมีมาเป็นรูปแบบเกษตรอินทรีย์ ซึ่งกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์จะงดเว้นการใช้สารเคมี สารมีพิษทุกชนิดในการทำเกษตร การปรับปรุงบำรุงดิน และการให้อาหารแก่พืช รวมทั้งการ ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชและวัชพืชต่างๆจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำสกัดชีวภาพ การใช้สารป้องกันกำจัด ศัตรูพืชและวัชพืชจากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักหน่วยงาน หนึ่งที่ได้เข้าร่วมดำเนินการให้เป็นไปตามวาระแห่งชาติดังกล่าวด้วย

2. สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติได้เสนอประกอบด้วย 4 ด้าน นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการดำเนินการ ที่สอดคล้องกับแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเป็นศูนย์กลางการผลิตทางการเกษตรในรูปแบบ เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน โดยสร้างเครือข่ายชุมชน ใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพผลผลิต สร้างอาชีพและรายได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน ในปี 2535 มีโครงการเกษตรผสมผสานเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มี พระชนมายุครบ 60 พรรษา และได้ดำเนินการโครงการทฤษฎีใหม่ตั้งแต่ปี 2541 ตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2540 และมีโครงการเกษตรอินทรีย์ในปี 2542 โดยมีสำนักงาน ปลัดกระทรวงเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการด้านการเกษตรอย่างยั่งยืนและการเกษตรทฤษฎี ใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการด้านการเกษตรผสมผสาน และ กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการด้านการเกษตรอินทรีย์ ซึ่งได้ มีเครือข่ายกลุ่ม ต่างๆ และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการดำเนินการดังกล่าว ทำให้ เกษตรกรมีเครือข่ายชุมชน องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต สร้างอาชีพและรายได้

2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างเสถียรภาพความเข้มแข็งให้แก่ประเทศ เพื่อนำพาเกษตรกรไปสู่เป้าหมายยั่งยืน โดยดำรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุนทางสังคม ความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากร สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วม เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการบริหารจัดการ การวางแผนการผลิต การแปรรูป การตลาด และการจัดการทางการเงิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยมีโครงการเกษตรผสมผสาน โครงการทฤษฎีใหม่ และโครงการเกษตรอินทรีย์ ซึ่งผลการดำเนินการดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีส่วนร่วมวางแผน เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการบริหารจัดการ การวางแผนการผลิต การแปรรูป การตลาด และการจัดการทางการเงิน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีทุนทางสังคม มีความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากร

2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเจริญเติบโตให้กับการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน โดยมีเครือข่ายเกษตรกรและสื่อมวลชนกระตุ้นภาครัฐ เกิดผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต และรัฐต้องรณรงค์ผลกระทบบการใช้สารเคมี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรให้มีความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน โดยได้สนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการ การเกษตรผสมผสาน การเกษตรทฤษฎีใหม่ และการเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิตให้เกษตรกร สร้างเครือข่ายให้เกษตรกร การพัฒนาคุณภาพชีวิต เกิดความสามัคคีและร่วมมือในท้องถิ่น การถ่ายทอดเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้ที่ดิน ปักจายการผลิตและแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และความหลากหลายทางชีวภาพ ลดการใช้สารเคมีและใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ลดต้นทุนการผลิต ลดหนี้สิน และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น

2.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการพึ่งตนเอง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยการศึกษาวิจัย พัฒนา การอบรม การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ และการจัดทำข้อมูลด้านการเกษตรยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการด้านนี้แล้ว ซึ่งมีการสนับสนุนและส่งเสริม การศึกษาวิจัย การพัฒนา มีศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรแก่เกษตรกร การอบรม การให้ความรู้ความเข้าใจ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อทั้งวิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร และหนังสือพิมพ์

3. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับยุทธศาสตร์การเกษตรอย่างยั่งยืนตามความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เสนอ ซึ่งกระทรวงเกษตร

และสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญด้านนี้อยู่แล้ว โดยมีการบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานยังมีปัญหาบางประการ เช่น ปัญหาขาดแคลนงบประมาณ ขาดกำลังเจ้าหน้าที่ และปัญหาการดำเนินโครงการไม่ต่อเนื่อง เป็นต้น ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้แก้ไขและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้บรรลุผลในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุดารัตน์ เกษราพันธุ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โทร. 0 2940 6671

โทรสาร 0 2579 2593